

Ombudsman studentů? Každý si ho představuje jinak

MARTINA ŠARADÍNOVÁ
PAVEL KONEČNÝ

Nezávislá osoba s všeobecnou autoritou a zvláštní pravomocí, poradce rektora nebo zbytečný úředník? Neexistující ombudsman se může převtělit do jakékoliv z těchto rolí. Pokud Univerzita Palackého veřejného ochránce práv studentů vůbec bude mít.

Student právnické fakulty a člen akademické senátu univerzity Petr Sojka

navrhl o ombudsmanovi nejen diskutovat, ale jeho post rovnou zřídit. Rektor Miroslav Mašláň je přesvědčen, že by to šlo bez problémů do konce kalendářního roku.

Ombudsman by měl podle Sojky nezávisle a nestranně posuzovat případné bezpráví, neférové praktiky nebo diskriminaci. Volby chce Sojka v říjnu. Kandidáta může navrhnout kterýkoliv student, nebo se kandidát navrhne sám. Akademický senát UP s návrhem Petra Sojky souhlasil.

Všichni přítomní senátoři odhlasovali 27. března usnesení:

„AS UP žádá rektora UP, aby zahájil příslušné kroky vedoucí ke zřízení funkce Veřejného ochránce práv studentů a příslušné legislativní kroky navrhl k projednání AS UP do 12. 6. 2013.“

Vlnu nevole vzbudil naopak návrh na zřízení ombudsmana mezi senátory přírodovědecké fakulty, kteří jej označili za absurdní a zbytečný. Akademický senát fakulty na návrh studentské komory přijal na

svém posledním zasedání dokonce usnesení, v němž se záměrem zřídit funkci ombudsmana nesouhlasí.

Ochránce? Poradce? Škůdce?

„Návrh je arogantní, ultimativní, může znepříjemnit práci zaměstnancům. Pro univerzitu je to potenciálně škodlivý orgán. Taková osoba by měla pravomoci, kdy by mohla kohokoliv poškodit, ale nikomu se nezodpovídá,“ prohlásil na adresu ombudsmana senátor přírodovědecké fakulty Jakub Navařík.

„Pevně věřím, že institut ombudsmana vznikne k prvnímu lednu,“ řekl Žurnálu předkladatel návrhu Sojka. Představuje si ho jako emeritního profesora, který bude požívat velké úcty a vážnosti.

„Dokázal bych si představit ombudsmana jako poradce rektora. Návrh, aby se zřizoval úřad se sekretariátem, je myslím zbytečný a nereálný. A trochu bojuji s tím, že by ombudsmana měli volit studenti,“ uvedl rektor Mašláň.

Pokračování na straně 3

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Love & Hate

Festival AFO demonstrativně změnil svůj vztah k matematice. Najatý sprej přestříkal slovo „hate“ na reklamní ploše na „LOVE“. Matematika bude hlavním tématem letošního ročníku.

„Chceme být aktivistický festival a aktivizovat diváky, aby se o vědu zajímali a diskutovali o ní,“ prohlásil ředitel AFO Jakub Korda. Dodal, že prakticky každá z celebrit se v minulosti přiznala, že nemá ráda matematiku. Letošní ročník Academia Filmu se bude snažit prokázat nenahraditelnost a hravost obávané matematiky. A také pevně stanovit často smazávanou hranici mezi seriózní vědou a pseudovědou.

„Vědu a touhu po poznání považujeme za důležitou pro rozvoj této země. Proto chceme lidi vybudit, nejen informovat. Školometský přístup nás nebaví. Jde o to, vyprovokovat lidi k akci, aby se sami začali o vědu zajímat. Nenávidět vědu, protože jí nerozumíme, je jednoduché,“ uvedl Korda.

Na letošní 48. ročník přijede 160 hostů, což je více, než bylo obvyklé v minulosti. AFO představí v šesti festivalových dnech 90 filmů. Začne v úterý a skončí v sobotu 21. dubna. (caf)

Více na straně 5

Ochránce času

Studenti Palackého univerzity mohou mít jako vůbec první v České republice svého veřejného ochránce práv. Pro nejstarší moravskou vysokou školu tak možná je na obzoru zajímavý primát.

Ptám se ale, je nám nezávislý ochránce třeba? Za své studium jsem nikdy nepocítil takové příkoří, se kterým bych musel běžet za mediátorem. Kolikrát jsem si také za problémy mohl sám.

Přece jen mě jedna záležitost napadá: nepřijde mi, že je úplně fér „navalít“ studentům kopy seminářních prací v době, kdy mají finišovat s pracemi závěrečnými, a kdy někteří ještě navíc bojují s úkoly v zaměstnání, zvláště ti dálkoví. Dokázal by ombudsman natáhnout čas do deadlinů?

Martin Višňa
redaktor

Fakulta zdravotnických věd oslavila páté výročí almanachem

Vydáním almanachu a slavnostním setkáním ve Vlastivědném muzeu oslavila ve čtvrtek fakulta zdravotnických věd páté výročí své existence.

„Je to skromné výročí z pohledu doby, po kterou existuje univerzita i v porovnání s lidským věkem. Nicméně věřím, že se naše fakulta bude emancipovat a že pevně zakotví ve svazku dalších fakult univerzity,“ řekl auditoriu děkan Jaroslav Vomáčka. Nechyběli v něm ani hosté ze zahraničí, včetně Georgeen Polyak a Sharon Ware z americké Benedictine University.

„Páté výročí vyloženě vybízelo k vydání almanachu,“ objasnila jeho editorka Petra Bastlová. Údaje a podklady dávala dohromady pět měsíců. „Je určen stávajícím studentům, aby měli památku na svá studia, ale i pro pedagogy, aby měli

po ruce ucelenou publikaci ze svých ústavů. A koneckonců i pro absolventy,“ uvedla Bastlová, která dala příspěvkům jednotnou formu a almanachu tvar.

„Bylo to úžasných pět let. V prvním ročníku jsme ani nevěděli, co máme čekat,“ řekla Barbora Frgalová, která letos završí studium. Dodala, že celých pět let se vyučující snažili studentům zlepšit podmínky studia. „Nově se vybavily tělocvičny, doplnily se pomůcky i pracovní materiály. My se jim to snažíme oplatit tím, že se snažíme co nejlépe učit,“ smála se studentka.

Děkan Vomáčka si do budoucna klade za cíl navýšit počet přijímaných studentů. „Především proto, že mají stoprocentní uplatnění nejen u nás, ale i v zahraničí,“ uvedl. Fakultu považujeme díky spolupráci s kolegy ze Slovenska či USA za internacionální. „Mohli bychom časem otevřít studium i v anglickém

jazyce,“ nastínil děkan. Podobně by rád akceleroval vědecký výzkum.

Fakulta zdravotnických věd vznikla v roce 2008 osamostatněním nelé-

kařských oborů od lékařské fakulty. Má asi sedm stovek studentů. První obory byly Ošetřovatelství a Léčebná rehabilitace a fyzioterapie. (caf)

Petra Bastlová z ústavu fyzioterapie, editorka prvního almanachu fakulty zdravotnických věd.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

ZDRAVÍ

Medici vyšetřovali na náměstí.

2

HÖSCHL

Rozhovor o přemostění mezi duší a chemií.

4

TREFA

Akademičtí mistři myslí na hattrick.

7

Optici vymýšlejí součásti pro budoucí kvantové počítače

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Komponenty přínosné pro kvantový přenos dat a kvantové počítače hledají odborníci ze Společné laboratoře optiky přírodovědecké fakulty. K jejich nejnovějším výzkumům patří návrh hradla, tedy obvodu pro případné kvantové procesory, či univerzální kvantový kloner. Výsledky publikovali nedávno v Physical Review Letters či Physical Review A.

Zastřešujícím tématem výzkumu je oblast nazývaná kvantové zpracování informace. „Protože jsme optické pracoviště, věnujeme se využití optiky neboli fotonů. V laboratoriu jsme schopni připravit páry fotonů, které vzniknou v jednu chvíli a jsou velmi dobře časově synchronizované. Protože se jedná o delikátní částice, objevují se u nich již kvantové vlastnosti přírody, tedy jevy, které například nelze pozorovat v makrosvětě,“ uvedl Karel Lemr ze Společné laboratoře optiky.

Vlastností fotonů, tedy jakýchsi balíčků energie světla, využívají vědci pro přenos kvantové informace. Klasická informace je uložena v podobě bitů, tedy posloupnosti nul a jedniček. Kvantová informace má také něco jako nulu a jedničku, ale zároveň i jakoukoliv jejich kombinaci. Hovoříme proto o kvantovém bitu, qubit.

„V kvantovém počítači je v principu možné naráz zpracovávat nulu i jedničku, což znamená výrazné zrychlení výpočtů. Teoretický výzkum v této oblasti předstihl velmi výrazně ten experimentální. Známe již celou řadu možných aplikací a výhod, ale u mnohých z nich nejsme schopni se dopracovat k experimen-

Karel Lemr. Foto: VIKTOR ČÁP

tální realizaci, protože by byla velmi složitá,“ uvedl Lemr.

Spolu se svými kolegy proto hledá vhodné konfigurace optických komponentů, které by se mohly stát stavebními kameny budoucích kvantových počítačů nebo kvantových komunikačních sítí.

Hradlo – obvod případného kvantového počítače

Jedním z hlavních témat laboratoře je elementární hradlo v kvantové podobě, tedy obvod, který tvoří kvantový procesor. Obdobná hradla již v minulosti sice byla vymyšlena, obvod olomouckých badatelů je ale unikátní v tom, že v něm lze vůbec poprvé ladit sílu interakce mezi fotony.

„Díky tomu umí hradlo pracovat v některých případech efektivněji. V laboratoriu jsme sestavili jeho experimentální realizaci a před dvěma lety jsme vše publikovali v odborném tisku. Od té doby hledáme jeho možné využití a zkoumáme jeho vlastnosti,“ vysvětlil Lemr.

V pátrání po dalších možných aplikacích mohou výzkumníci pokračovat i díky tříletému projektu Grantové agentury ČR, který začal letos.

Kloner zjistí i možný odposlech v kvantové kryptografii

Další oblastí zájmu je oblast kvantové komunikace. Kvantové komu-

Antonín Černoš. Foto: VIKTOR ČÁP

nikací sítě totiž potřebují speciální zařízení a právě v tom mohou zdejší optici pomoci. Loni přišli například s univerzálním kvantovým klonerem, který je schopen velmi dobře duplikovat mnohé kvantové stavy, což je tak trochu proti přírodě. V kvantovém světě totiž není perfektní duplicita možná, na tomto principu ostatně staví kvantová kryptografie.

„Vytvořili jsme klonovací zařízení, které je vhodné pro širokou škálu aplikací. Danou skupinu kvantových stavů kopíruje nejlépe, jak mu to příroda umožní. Je účelově nastaveno tak, aby odposlouchávalo kvantovou kryptografii, což je bezpečný přenos informací pomocí

kvantových stavů. Zjišťujeme vlastně i to, jestli tento přenos nejde nabourat a odposlouchávat. K tomu je kloner ideální, určuje meze bezpečnosti kvantové kryptografie“ uvedl spoluautor zařízení Antonín Černoš.

Podle něj se kloner snaží bezpečné kanály nabourat a odhalovat jejich slabiny, což mohou být užitečné informace pro uživatele. Článek o této problematice vyjde vědcům v nejbližších dnech ve Physical Review Letters.

Nejčerstvějším výsledkem badatelů je i teoretický návrh zařízení, jehož cílem je odhalit foton na kvantové lince, aniž by se poškodil kvantový stav jím nesený. Před časem práci otiskl časopis Physical Review A. Do Optics Communications zase pronikli zdejší vědci s návrhem kvantového routeru (směrovače), který umí foton s nepoškozenou informací rozeslat k více příjemcům, což je v kvantové fyzice revoluční počín.

„Podobná zařízení navrhly i jiné skupiny badatelů, ale buď nebyly na bázi fotonů, ale například atomů, nebo nesplňovaly veškeré požadavky na přenos kvantové informace na více výstupů,“ doplnil Černoš. Podle něj se zatím ale jedná jen o teoretické návrhy. S rozvojem kvantových komunikačních sítí mohou ale v budoucnu hrát obdobné routery klíčovou roli.

I kvantový přenos informací v komerční sféře však teprve začíná. Využívá se zatím jen pro kvantovou kryptografii například v bankách. Hudbou budoucnosti rovněž zůstává nasazení kvantových počítačů v každodenním životě.

Negativní výsledky studií? Důležité, ale prý nezajímavé

O tom, co lékaři nevědí o lécích, kterými léčí pacienty, promluvil minulý týden v MediCafé Jan Strojil z ústavu farmakologie lékařské fakulty. Přednáška se pro velký zájem konala rovnou dvakrát.

Foto: MILADA HRONOVÁ

„Představte si dvacet vědeckých týmů, které se zabývají stejným problémem. Jednomu pokus vyjde pozitivně, u ostatních se objeví různé nežádoucí účinky. Neúspěšné týmy se rozhodnou výsledky nepublikovat, kdežto ten úspěšný ano. Nikdo z nich se de facto nedopustil prohřešku proti etice, ale v literatuře se objeví, že lék funguje, přestože to není pravda,“ nastínil Strojil publiku problematiku takzvané slepé skvrny medicíny založené na důkazu.

Viníky lze podle Strojila hledat mezi vědci i v redakcích odborných časopisů. „Akademici často negativní výsledky nepublikují, protože se mylně domnívají, že je časopisy odmítají

otiskovat. Dalšími viníky pak jsou i farmaceutické firmy, jimž jde někdy především o zisk z prodeje léků a které si tudíž publikování pozitivních výsledků důsledně pohlídnou. Pohoršující přitom je, že organizace jako třeba Evropská agentura pro léčiva, jejímž cílem má být ochrana veřejného zdraví, pod zámkou ochrany obchodního tajemství upřednostňuje komerční zájmy.

O změnu situace v informovanosti lékařů dlouhodobě usiluje nezisková organizace Cochrane Collaboration, jež zpracovává literaturu a pomocí metaanalýz vytváří kvalitní závěry, o které se mohou opřít lékaři při rozhodování o léčebných postupech. „Najít odpověď na otázku u Cochrane je výhra v loterii,“ ohodnotil biomedicínskou databázi Strojil a vyzval vědce k zodpovědnému přístupu k práci – aby publikovali i negativní výsledky a nenechávali si je pro sebe. Zmínil také petici (alltrials.net) adresovanou Evropskému parlamentu, jejímž požadavkem je povinné zveřejňování všech klinických studií léků.

Přednáška Jana Strojila se konala v cyklu besed MediCafé, které v Olomouci pořádá zdejší pobočka mezinárodní organizace mediců IFMSA ve spolupráci s projektem Univerzita Palackého – centrum vědy pro všechny. (vim)

Stan mediců zaplavili senioři i děti

Široká veřejnost využila minulý týden na Horním náměstí v Olomouci možnost nechat si změřit krevní tlak, obsah cholesterolu či si zopakovat základy první pomoci. Při příležitosti Světového dne zdraví tam rozbili svůj stan studenti lékařské fakulty, kteří se již tradičně připojili k preventivně-osvětovým akcím konaným po celé republice.

Nejen nabídka různých vyšetření zdarma, ale také slunečné počasí přilákaly v průběhu odpoledne asi dvě stovky lidí, kterým desítky studentů z mezinárodního sdružení mediců IFMSA ochotně změřila krevní tlak, index BMI, obsah cholesterolu či provedla glykemické vyšetření, které sleduje hodnoty krevního cukru.

„Právě o glykemické vyšetření a měření tuku v těle měli logicky největší zájem především naši starší lidé, kterým jsme tak ušetřili jednu cestu k jejich praktickému lékaři,“ řekl Jan Hynek z pořádající organizace IFMSA.

Na návštěvníky improvizované ordinace na náměstí ale čekal i další program. „Mladší ročníky si chtěly většinou vyzkoušet laickou resuscitaci na našem modelu, dívky se zase zajímaly o prevenci rakoviny prsu,“ dodal Hynek.

Budoucí lékařky a lékaři rozdávali také desítky odpovědí na dotazy zvědavců – od těch týkajících

se správné životosprávy až po ty související s potížeji se zády. „Mě osobně nejvíc překvapilo to, kolik cukru obsahuje jeden energy drink nebo půl litru ochucené minerálky. Asi se dám na vodu z kohoutku,“ uvedla lehce konsternovaná jednatřicetiletá Alena po zhlédnutí vystaveného srovnání obsahu cukru v různých nápojích.

Na své si přišly během dne také děti, pro které byla připravena nemocnice pro medvídky. V ní si mohly vyzkoušet na plyšových hračkách, jak

správně zafixovat zlomeninu nebo zavázat obinadlo. Odměnou jim přitom nebyla jen nová zkušenost, ale také gumoví medvídci. „Mně se moc líbily rentgeny ruky a kolena a taky poslouchání srdíčka, které bylo hrozně nahlas,“ prozradil o svém netradičním zážitku se stetoskopem šestiletý Jirka.

V rámci Světového dne zdraví se konají po celém světě různé aktivity, jejichž společným cílem je upozornit na důležitost prevence a globální zdraví. (mar)

Světový den zdraví v Olomouci. Medici vyšetřili několik stovek lidí.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Sama před třídou

Foto: MILADA HRONOVÁ

MILADA HRONOVÁ

Nikdy předtím neučila a z praxe měla obavy. Lenka Pelíšková, studentka češtiny a angličtiny, učila tři týdny na olomoucké Základní škole Demlova. Podle metodika z katedry českého jazyka a literatury celkem dobře.

Než předstoupila před plnou třídu, měla Lenka trému. „Modlila jsem se, aby strach ustoupil. Dnes je situace lepší, než bych čekala,“ svěřila se posluchačka učitelství češtiny a angličtiny pro druhý stupeň základních škol. Žáky sedmé třídy se snažila naučit přívlastkové věty.

Pochází z Vysočiny a zatím neví, jestli chce v budoucnu učit. Už vůbec si netroufá říci, jestli by chtěla učit v tak velké sídlištní škole, jakou je ZŠ Demlova. „Nevím, jestli bych tolik dětí zvládla. Lépe se samozřejmě učí v menším kolektivu. Snad budu moudřejší v dalším semestru, kdy budu mít příležitost druhé několikátý denní praxe,“ řekla. Ke studiu na pedagogické fakultě se přihlásila především kvůli angličtině a s praxí se letos setkala vlastně poprvé.

Čím jednodušeji, tím lépe

Učitelka ZŠ Demlova Blanka Hybášková se každoročně věnuje asi

pěti studentům na praxi. „Z češtiny jsou připraveni výborně, mají výborné faktografické znalosti. Problémem je to, že často nevědí, jak znalosti žákům předat,“ soudí Hybášková. Studenti někdy volí špatnou metodu, jindy k žákům přistupují moc vědecky. „I žáci sedmé třídy potřebují obyčejnou definici. Čím jednodušeji se jim učivo vysvětlí, tím lépe. Až poté se s nimi mohou propracovávat k těžším úkolům,“ vysvětlila Hybášková. Ke každé odučené hodině se s posluchačem vrací a ve spolupráci s ním často připravuje i další.

„Komunikace s učitkami Hybáškovou a Jitkou Jurečkovou, která učí angličtinu, je výborná. Jejich pomoc pro mne hodně znamená,“ podtrhla Lenka.

Podle metodika Milana Poláka z katedry českého jazyka a literatury zvládla Lenka Pelíšková svou praxi v hodině češtiny velmi dobře. „Neučí mechanicky, snaží se, aby žáci problému porozuměli. Měnila formulaci otázek, její hodina obsáhla i integraci s literaturou. Kdyby tímto způsobem vydržela učit půl roku, naučí se učit víc než za pět let praxe. Jsem spokojený,“ zhodnotil Polák. Hodinu navíc označil jako těžkou na přípravu. Zdůraznil, že učitelé, kteří se věnují

studentům, odvádějí hodně práce navíc, ale nikdo si toho dostatečně nevšimá. „Honorováni jsou jen symbolicky. Snad se tato situace vyřeší s plánovaným kariérním řádem,“ doplnil Polák.

Strukturované studium jako potíž

V bakalářském studiu se posluchači učitelství k praxi nedostanou, podstupují pouze takzvané náslechy. Strukturované studium způsobilo velký šrám v praxích týkajících se zejména Učitelství pro 2. stupeň základní školy a Učitelství pro střední školy. „Dříve procházeli posluchači nestrukturovaného studia náslechovými hodinami a průběžnými praxemi, teprve potom byli připraveni na praxe souvislé,“ vysvětlila vedoucí Střediska pedagogických a odborných praxí pedagogické fakulty Marcela Musilová. Podle ní student už od druhého ročníku věděl, jak výuka ve škole vypadá ve své každodenní realitě. „Dnes je v bakalářském studiu pouze jedna praxe. Posluchač při ní ve škole jen asistuje, nemá žádné kompetence k výuce,“ objasnila.

Odůvodnění současného stavu spočívá v tom, že bakalářské studium neobsahuje předměty učitelské způsobilosti. „Pedagogiku,

psychologii, praxi i didaktiku odborných předmětů absolvují studenti až v navazujícím magisterském studiu. Strukturované studium učitelským oborům neprospělo zejména proto, že studenti se s předměty učitelské způsobilosti seznamují kumulovaně a kontakt se školním prostředím je nárazový,“ shrnula Musilová.

S tím, že praxe nejsou dobře rozmístěny napříč studiem, souhlasí i ředitelka Základní školy Demlova Anna Dobrovolná.

Unavená Olomouc

Pedagogická fakulta vysílá studenty na 28 fakultních škol. „Přitom některé nefakultní školy přijímají studenty ochotněji než ty fakultní. Je to paradox,“ prohlásila Musilová. Pokud jdou studenti na praxi v místě svého bydliště, bývají reflexe zpravidla pozitivnější. „V druhé praxi mohou být totiž rozmístěni po celé republice. Na školách jsou pak jakýmsi kořením. Olomouc a okolí je studenty unavená. Místní školy jsou studenty totiž naplněny neustále. Navíc je s tím spousta práce, která není ohodnocena,“ řekla Musilová.

Praxe mají i svůj paradox. Studenti občas přijdou na školu s novou metodou, která obohatí i samotné učitele.

Anketa

CHTĚLI BYSTE STUDENTSKÉHO OMBUDSMANA?

Veronika Štrublíková
1. ročník PŘF

Nejsem si jistá, zda by bylo dobré mít studentského ombudsmana. Ale ještě jsem o tom nějak víc neuvažovala. Nevím, jestli bych ho někdy potřebovala. Zatím jsem se do takové situace nedostala.

Klára Potácelová
1. ročník PdF

Je mi to jedno. Vlastně ani nevím, jestli studentského ombudsmana chci. Asi ne. Nepotřebuji ho. Doufám, že ani v budoucnu žádné problémy nebudu muset řešit.

Filip Hlušíčka
1. ročník FF

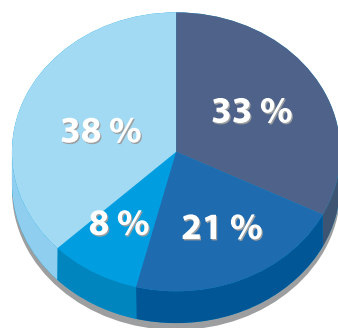

Já bych ombudsmana uvítal. Mohl by řešit stížnosti studentů na vedení fakulty i jiné problémy. Já jsem se zatím do situace, kdy bych mohl využít jeho pomoci, nedostal.

Pavel Koukal
2. ročník FF

Vůbec mě to nezajímá, nic o tom nevím.

Měla by mít univerzita studentského ombudsmana?

- ☒ Rozhodně ano
- ☐ Proč ne
- ☐ Nevím
- ☐ Ne

Ombudsmana přehlasovali

Na webovém portálu Žurnál Online hlasovalo tentokrát 209 lidí, které zaujalo téma ombudsman. A přestože je to skoro půl na půl, většina hlasujících zatrhlala variantu, že ombudsmana nepotřebuje. Doufejme, že hlasovali především studenti, protože ombudsman na univerzitě by měl být veřejným ochráncem jejich práv.

Rozhodně si jeho existenci prálo 69 hlasujících, za zbytečného či nepotřebného považuje institut ochránce práv 80 hlasů.

Sečteme-li ale rozhodné „ano“ a mírnější variantu souhlasu „proč ne“, vyznívá lépe pro ustanovení ochránce.

Jen 18 hlasujících v této otázce nemá jasno. Klikli na variantu „nevím“.

Na portálu Žurnálu najdete nyní mezi denním zpravodajstvím i novou anketu. Týká se majálesového průvodu. Šli byste? (brz)

Ombudsman studentů? Každý si ho představuje jinak

Dokončení ze strany 1

„Uvažuji o tom, že by ombudsmana navrhl rektor a schválil senát nebo jeho studentská komora,“ prohlásil rektor Mašláš.

Ombudsman by podle návrhu předloženého univerzitnímu senátu nebyl odpovědný žádnému orgánu univerzity či vedoucímu pracovníkovi. Měl by vlastní kancelář, sekretářku a k ruce „dobrovolníky“ z řad studentů. Mohl by provést kontrolu v jakémkoliv budově či kanceláři univerzity v kteroukoliv denní či noční hodinu, a to i bez předchozího upozornění. Při ní by mohl pořizovat kopie materiálů či spisů, odebírat vzorky, pořizovat videozáznam či fotografie.

Pro některé silná káva.

„Mélo by se to spíše ubírat v rovině etické a morální, v žádném případě by to neměla být záměna exekutivy univerzity,“ uvedl rektor Mašláš.

Ano, ale nejen v Olomouci

Veřejného ochránce práv studentů mají především západní vysoké školy. Sojka se inspiroval na Harvardově univerzitě, ale i v Cambridgi nebo na Oxfordu. Přesto někteří senátoři argumentovali tím, že dostatečné možnosti řešení studentům nabízí studijní či zkušební řád. „Ombudsman má ale mediační charakter, neřeší spor vrchnostensky, protože nemá exekutivní pravomoci,“ argumentoval Sojka.

CO BY MĚL ŘEŠIT OMBUDSMAN

- porušení právních předpisů v neprospěch studenta
- diskriminační jednání, šikanu či sexuální nátlak akademického pracovníka či jiného zaměstnance UP
- chování, jednání, „nefér“ praktiky akademických pracovníků či zaměstnanců fakulty, rektorátu či jiného univerzitního zařízení vůči studentovi
- klasifikaci či jiné hodnocení studijní povinnosti
- pomoc při řízení před disciplinární komisí či pomoc při řízení, jehož závěr může být spojen s ukončením studia na VŠ
- nečinnost orgánu školy

Zdroj: návrh Petra Sojky pro Akademický senát UP

Jednoznačně pro vznik institutu ombudsmana byli například senátoři Ivo Barteček a Lubor Kysučan, skepticky naopak k němu přistupovaly v diskusi senátorky Dagmar Riegrová a Jana Talašová. „Za dvaadvacet let si nepamatuji na univerzitě situaci, která by se nevyřešila,“ uvedla Riegrová. Talašová namítala, že případné problémy řeší proděkan i prorektor pro pedagogiku.

„Máme celouniverzitní etickou komisi a etické komise na fakultách. Za poslední tři roky řešily dva případy.

A ty se týkaly doktorandů,“ řekl Žurnálu rektor.

Prorektor Vít Zouhar, který má na starosti studijní záležitosti, kroky vedoucí k posílení práv studentů uvítal. „A to přesto, že univerzita přistupuje ke všem studentům zcela rovně,“ zdůraznil Zouhar. Uvítal by ale i to, aby institut ombudsmana na veřejné vysoké škole byl součástí české legislativy.

Univerzitní senát také schválil usnesení, v němž požaduje, aby se studentská kurie snažila prosadit ombudsmana do chystaného vysokoškolského zákona.

Univerzita Palackého může mít jako první vysoká škola v Česku veřejného ochránce práv studentů. Ale také nemusí. Anebo nemusí být jedinou českou školou s ombudsmanem. Konkrétní kroky, které by měly vést k ustanovení veřejného ochránce práv studentů, má rektor předložit senátu 12. června.

Höschl: Přemostění mezi dušezpytem a chemií existuje dávno

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Přední český psychiatr, člen Učené společnosti České republiky či Rady pro výzkum, vývoj a inovace Cyril Höschl byl nedávno hostem přírodovědecké fakulty. V cyklu Současná chemie vystoupil s přednáškou nazvanou Chemie duše.

Co si lze pod tímto názvem představit?

To, co v tuzemsku začalo již v sedesátých letech, to jest rozvoj neurochemie jako plnohodnotné disciplíny doplňující fyziologické znalosti o mozk. Ukázalo se totiž, že mozek je mimo jiné obrovská žláza a zároveň velká chemická laboratoř, v níž se dějí záračné věci. Protože celá éra psychofarmakologie, která začala v padesátých letech, se během posledních dvaceti let velmi rozvinula, rozvinula se s ní i neurochemie. Snažila se jednak objasnit mechanismus účinků psychofarmak a jednak se podívat na to, v čem se mozek při různých duševních poruchách liší od zdravého. A to v počátku zejména v tom chemickém slova smyslu. Dnes k tomu spolu se zobrazovacími metodami přistupuje i morfologický pohled, který je mnohem podrobnější, než umožňoval kdysi třeba rentgen. Je to tedy název, který ukazuje, že přemostění mezi dušezpytem a chemií tady existuje už dávno a rozvinulo se zejména s érou psychofarmak.

Vy se věnujete zejména biologické psychiatrii. Jak s tím jde chemie dohromady?

Toto téma je právě jednou z důležitých součástí biologické psychiatrie, která kromě toho zahrnuje neurobiologii, fyziologii či morfologii. Prostě přináší pohled na to, jak mozek vypadá a jak funguje při různých stavech, a zejména při různých duševních poruchách. Pohled chemický, ve skutečnosti vlastně hlavně farmakologický, je toho součástí. Řekl bych, že v psychiatrii možná zatím tou nejdůležitější součástí.

Jde tedy vědecky, exaktními metodami zkoumat něco tak pro laika neuchopitelného, jako je duše?

Kupodivu ano, protože jsme součástí přírody a přírodovědný pohled přináší mnoho pozoruhodných analogií a možností modelovat i poruchy, o nichž jsme si mysleli, že jsou výsostně lidské, i na animálních modelech. Zjistili jsme totiž, že jejich principy jsou napříč celou živočišnou říší velmi podobné, ne-li stejné. To souvisí s tím, že i genetický kód je prakticky stejný. Takže využíváme toho, že můžeme na laboratorních zvířatech pozorovat změny, jejichž ovlivnění funguje také při ovlivnění psychotických poruch u lidí. Tak lze třeba prozkoumat fungování různých kontrolních mechanismů. Umíme určit, které oblasti mozku jsou za co zodpovědné a co se v nich děje při rozvoji patologických fenoménů jako úzkost nebo deprese, jež přicházejí ne jako normální reakce na životní události, ale v neadekvátních situacích jako chorobné příznaky. Poměrně hezky již lze dnes modelovat i vznik psychózy.

Jaké oblasti jsou dnes pro vědce v oblasti psychiatrie největšími výzvami?

Každá medicínská disciplína má svá velká témata jako nedobytné bašty. Například u neurologů to jsou roztroušená skleróza, epilepsie. V psychiatrii je to určitě schizofrenie, bipolární porucha, a v druhé řadě – i když ne co do důležitosti – deprese a úzkosti.

Co nejvíce zajímá vás? Přibývá pacientů s duševními poruchami?

Nejvíce mě zajímá říkne ve stejném pořadí to, co jsem vyjmenoval výše za celý obor. Pokud jde o nárůst duševních onemocnění, odpověď je složitější. Statistiky skutečně ukazují vzestup léčených psychiatrických pacientů, ale tyto výslednice se skládají z řady příčin. Skutečný nárůst nemoci je jen jednou z nich, pokud vůbec. Dalšími důvody jsou změny v diagnostice, zachytu, vykazování a osvětě, jež přispívá destigmatizaci psychiatrie. Takže větší počet pacientů v psychiatrických ordinacích ještě nemusí znamenat,

Cyril Höschl na přírodovědecké fakultě.

Foto: TEREZA DARMOVZALOVÁ

že před tím jich bylo výrazně méně. Může to pouze znamenat, že dřív se báli přijít. Psychiatrie sice stále stigmatizovaná je, ale například u deprese už mnohem méně než v minulosti. A také deprese nejvíce přibývá. Naopak jiné diagnózy mizí.

Jste také členem Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Již dlouho se hovoří o tom, jak by měla být věda hodnocena, financována, kdo by ji měl řídit. Jaký je váš pohled, co považujete za největší problémy?

V této oblasti tkám na několika stavech, možná až příliš mnoha. Poznání, jež jsem si z toho odnesl, je to, že jakákoliv systémová změna je dnes téměř neprůchodná. A to prostě proto, že různých zájmů je tolik, že se vzájemně po cestě zneutralizují. Takže jediné, čemu se daří, je narůstající byrokracie a my se stáváme jejími oběťmi. Vidím to třeba i v Grantové agentuře České republiky, která není vedena zlou vůlí, ale je mimo jiné také obětí toho, že za každý dobrý skutek je člověk potrestán. Když mluvím o několika stavech, tak myslím zejména zákon 130, který ošetřuje rozdělování peněz do vědy a nyní se bude novelizovat, a okrajově také hodnocení vědy. Dovedu si představit systém, který by byl uživatelsky mnohem přátelštější a svým způsobem i efektivnější, v současné době ale není realizovatelný.

Co tím myslíte?

Nynější hodnocení vědy sehrálo v určité epoše velmi pozitivní roli v tom, že se věda z velké části přestala předstírat. Za komunismu všichni vyráběli perpetuum mobile, léčili rakovinu a připravovali se na lety do kosmu, ale ve skutečnosti je už za humny nikdo neznal. To se již podařilo odbourat, na to dnes skoro nikdo neskočí. Ale na druhou stranu velmi redukcionistický důraz na scientometrii, počítání publikací a impakt faktorů vede k tomu, že se z tohoto prostředku postupně stává účel. Takže se vyprazdňuje obsah a cílem vědy je vyrábět publikace. Jsme pak svědky nikoliv vědy, ale honby za body, impakty a publikačními ohlasy. A to vědu celosvětově, nejen u nás, poměrně deviuje. Zužuje se prostor pro zásadní objevy a rozšiřuje se armáda lidí, kteří se žijí primárně sháněním peněz, psaním grantů a publikováním všeho formou takzvaného salami slicing, což je sekání práce tak, aby vydala na co nejvíce publikací.

Novela zákona by tuto situaci měla napravit?

Měla by ji změnit částečně, protože celé je to spojeno s velkými potížemi. Ve chvíli, kdy začnete něco měnit, spustíte po každém slově řetězovou reakci legislativců s naprosto nepředvídatelnými důsledky. Postupně se

Prof. MUDr. CYRIL HÖSCHL, DrSc., FRCPsych (* 1949)
psychiatr, vysokoškolský pedagog, popularizátor vědy

odborné zájmy: biologická psychiatrie, klinická psychofarmakologie, psychoneuroendokrinologie, etologie

■ ředitel Psychiatrického centra Praha a Centra neuropsychiatrických studií ■ člen prezidia Grantové agentury ČR ■ člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace ■ zakládající člen Učené společnosti ČR ■ člen redakčních či edičních rad řady odborných časopisů

vše vymaže a začne to znova. Celý tento proces, který krásně symbolizuje legislativní absurdistan, v němž žijeme, se neustále opakuje a záměr se rozměňuje a téměř homeopaticky ředí. Takže tu dobrou vůli v tom na konci už nikdo nerozpozná.

V souvislosti s vědou se také často diskutuje otázka její popularizace. Zda je potřebná a jakým způsobem se má provádět. Jak to vidíte vy?

Jedním z důležitých aspektů současné vědy je také to, že se musí umět prodat a umět daňovým poplatníkům vysvětlit, proč na sebe strhává stále více peněz. Je třeba i laikům sdělit, co se v které disciplíně děje, a přesvědčit je o tom, že je správné se na vědu skládat. Tlumočníky mezi specialisty a laickou veřejností dělají popularizátoři vědy. Ti jsou svými kolegy, kteří dělají opravdovou vědu a táhnou ji kupředu, vnímání tak trochu s despektem. Na druhou stranu si myslím, že symbióza s nimi je výhodná pro všechny, protože laiky to někdy potěší a pobaví, za odborníky tu práci dělá někdo jiný a všichni na tom nakonec profitují. Mně se popularizátoři vědy vždy líbili, byl jsem vděčný třeba za to, že jsem díky Jiřímu Grygarovi pochopil něco o vesmíru, že František Koukolík šířil laikům neuropatologii mozku a že jsou popularizátoři, kteří jsou schopni přeložit otázky molekulární biologie srozumitelným způsobem.

Fulbrightova nadace je financovaná americkou vládou a nabízí reálné možnosti získání stipendia pro zájemce o vědecký, pedagogický nebo studijní pobyt v USA.

Na podzim roku 2007 jsem pracovala v Centru kinantropologického výzkumu a měla jsem za sebou první rok řešení postdoktorského grantu uděleného grantovou agenturou České republiky. V té době jsem si přečetla výzvu na portálu Helpnet, která informovala o možnosti získat Fulbright-Masarykovo stipendium. Již samotná kombinace jmen u mě vyvolala opravdový zájem. Termín pro podání přihlášky se splněním všech požadavků byl hraniční. Přes všechna administrativní úskalí jsem podala přihlášku včas. Svůj podíl na tom měla mimo jiné koordinátorka programu paní Rambousková, která mně poskytovala cenné rady i během mého pobytu na jihu USA.

Jméno Fulbright je v USA velice ceněné

Za cílovou destinaci jsem si vybrala Valdosta State University (VSU) ve státě Georgia, kde jsem realizovala svůj výzkumný projekt, a propojila tak více užitečných věcí najednou. Tento pobyt byl mým prvním dlouhodobějším pobytem v zámorí (srpen–prosinec 2008). Měla jsem tedy dostatek času poznat a pochopit americkou kulturu.

Za výzkumný projekt jsem si zvolila oblast komparace podmínek k vedení ke zdravému životnímu stylu na školách pro studenty se sluchovým postižením. Pobyt v USA mně pomohl lépe porozumět vnímání kultury neslyšících (někteří jedinci hluchotu nepovažují za postižení, radí se mezi kulturní a jazykovou menšinu), její historii a význam pro jedince se sluchovým postižením, kteří jsou neslyšící od narození. Strávila jsem dlouhé hodiny v příjemných rozhovorech s profesorkou Scheetz (Deaf Education Department), s profesorem Stelzerem (Department of Kinesiology and Physical Education) a také se studenty VSU.

Podmínky pro svoji práci jsem měla perfektní. Americká univerzita mně poskytla ubytování, kancelář, tlumočnicka do amerického znakového jazyka, přepisovatele, umožnila mně realizaci výzkumného projektu na školách pro studenty se sluchovým postižením. Zejména podmínky na floridské škole byly pro mě jako z jiného světa, nadstandartní.

Tento pobyt považuji za velice vydařený. Veškeré potřebné vybavení bylo v dosahu (do pěti minut pohodlné chůze), například moje kancelář, knihovna, menza, bazén, tenisové kurty nebo posilovna. To vše mně umožnilo kvalitně se připravit i na zimní sezónu 2009, a získat tak jubilejní desáté vítězství v celkovém hodnocení Evropského poháru neslyšících lyžařů v alpských disciplínách.

Ještě dlouho po návratu na mateřskou univerzitu jsem s nostalgii vzpomínala na kvalitní stravu ve formě bufetu, kdy za pět dolarů bylo možné si sestavit dle libosti čerstvé menu o několika chodech včetně nealkoholických nápojů.

Již na začátku svého pobytu jsem pochopila, že jméno Fulbright je v USA velice ceněné a samotný pobyt mně přinesl mnoho zkušeností a kontaktů. Zkušenost s Fulbrightem mně pomohla ujasnit si svoji motivaci a pokračovat ve vědecké práci včetně práce se studenty.

Díky svému pobytu jsem publikovala svůj první článek v časopise s impakt faktorem a monografií, za kterou jsem získala ocenění od rektora UP v Olomouci.

*Mgr. Petra Kurková, Ph.D.
Katedra pohybových aktivit
Fakulta tělesné kultury UP*

Foto: archiv PK

Matematika, jídlo, sebevraždy = AFO

PAVEL KONEČNÝ

Prokázat nenahraditelnost a hravost obávané matematiky a také pevně stanovit často smazávanou hranici mezi seriózní vědou a pseudovědou chce letošní 48. ročník Academia Filmu Olomouc. Probíhat bude paralelně v šesti sálech. Programové bloky se ale budou věnovat i třetímu pohlaví, videohram, dějinám jídla, globálnímu oteplování či sebevraždám.

„Matematiku často vnímáme jako neproniknutelnou vědeckou disciplínu. Právě proto ale máme chuť ji rehabilitovat v očích nás běžných smrtelníků a ukázat, že může být fascinující i zábavná, že může být dokonce krásná,“ uvedl ředitel festivalu Jakub Korda.

Odtažnost matematiky se během festivalu pokusí vyvrátit například projekce formálně i obsahově rozmanitých snímků. Emočně vypjatý filmový zážitek s názvem Fermatův poslední teorém pojedná o snaze vyřešit jednu z velkých matematických hádanek. Terry Jones, někdejší člen Monty Pythonova létajícího cirkusu, provede diváky v hravém dokumentu Příběh čísla 1 historií této číslice. Řadu dalších projekcí doprovodí matematici, kteří v interakci s diváky vysvětlí nové úlohy, jež tato věda v životě nenápadně sehrává.

Osobnosti festivalu

Hlavním hostem bloku o matematice bude Paul Zorn, předseda Americké asociace matematiků, nejstarší

instituce svého druhu na světě. Velkou pozornost si jistě zaslouží také Richard Saunders, prezident sdružení Australian Sceptics a vynikající matematik a origamista. Do Olomouce přijede i nejcitovanější český vědec Pavel Hobza. Nebo čtyřicetiletá Elise Andrew, kterou biolog Richard Dawkins označil za současnou „science star“. Proslavila se založením facebookové stránky I fucking love science, která má v současnosti více než čtyři miliony fanoušků.

Novinky festivalu

Letošní AFO připravilo pro své návštěvníky i zbrusu nový programový blok Pseudověda. V něm nabídne odpovědi na otázky, jaké typy pseudovědy a mýtů pravidelně rezonují ve společnosti a aktuálně i ohrožují seriózní vědecké výzkumy.

„Současná doba návalu informací se pro laickou veřejnost stává chaotickou. Na jednu stranu ustupují pseudovědy a nesmysly závislé na pozorování, na straně druhé se raketovou rychlostí šíří pseudovědecká tvrzení o konci světa, očkování, homeopatii či grafologii. Veřejnost tak má tak často problém se ve změti informací vyznat. Připravený blok by jí v tom měl zásadně pomoci,“ vysvětlil Jakub Ráliš, dramaturg sekce Pseudověda.

Hlavní novinkou bude Industry Meeting. Aktivita určená profesionálům, lidem z televizního a filmového průmyslu a popularizátorům vědy. „Chtěli bychom tím stimulovat produkční dění v oblasti populárně-vědeckého filmu. Československo

bylo kdysi velmoc tohoto žánru. V porevolučním období ale v českém prostředí přestal naučný film téměř existovat,“ prohlásil Korda.

Témata festivalu

Dalším tématem je globální oteplování. Protože je stále aktuální. „Chceme ho ukázat z mnoha perspektiv. Vědci, kteří se tím zabývají, jsou pod veřejným dohledem, chodí jim dokonce nábojnice v obálkách, je jim vyhrožováno... je to strašně netypické pro vědeckou oblast, že by vědci kvůli svým názorům čelili takovému tlaku. Chceme se na to téma podívat plasticky, pod patronací předního klimatologa Jana Pretela,“ poznamenal Korda.

Na své si během festivalu přijdou milovníci počítačových her, které jsou bytostně spjaté s technologiemi, inovacemi a oblastí vědy. Sekce Fenomén: Videohry potvrdí i fakt, že první hry skutečně původně vznikly ve vědeckých laboratořích. Promítaný snímek Tetris: Srdečné pozdravy z Ruska pojednává o jedné z vůbec nejslavnějších her historie. „Vznikla přímo na půdě Sovětské akademie věd. Vědci tedy byli jejími tvůrci a zároveň i prvními hráči,“ uvedl šéf sekce Pavol Ondruška.

Prostřednictvím snímku Indie Game: The Movie nahlédnou diváci do oblasti nezávislého herního průmyslu. Snímek Goldfarmers mladého čínského režiséra Ge Jina se zase kriticky opírá do poměrů v Číně, kde slouží levná pracovní síla ku prospěchu bohatého trhu s videohrami na Západě.

V sekci Dějiny jídla bude hlavním lákadlem dokument BBC Jsme lidmi díky vaření? o antropologických otázkách spojených s úpravou potravin. O tom, zda bychom byli stejní, kdybychom jídlo nezačali tepelně upravovat.

Objasnit motivace sebevraždného jednání a stát se svého druhu mementem, které varuje před extrémním zacházením s vlastním životem. Takový je cíl bloku Otázka sebevraždy, jež byl zpočátku koncipován tak, aby za účasti vybraných odborníků postihl co nejvíce možných pohledů.

„Sebevražda může být gestem radikálního politického vzdoru či náboženského vytržení, ale stejně tak může být vyprovokována manipulací,“ tvrdí o dramaturg bloku Petr Bilík.

Hudba festivalu

V sobotu 20. dubna vystoupí na festivalu americká ikona alternativního hip-hopu, Američan Andy Bothwell alias Astronautalis. Parkán Konviku bude prvním místem jeho nové evropské tour, vůbec poprvé zde také zahraje se svou doprovodnou kapelou.

„Hudební program vytváříme proto, aby si návštěvníci po celodenní pozornosti v projekčních sálech odpočinuli. Mnohokrát jsme navíc na našich večerních parties zaznamenali různé rozhovory vědců a našich návštěvníků, takové vzájemné propojování nás těší,“ řekla dramaturgyně hudebního programu Ester Nagyová.

Fotografie: AFO / Repró: Žurnál UP

Ceny festivalu

Festival každoročně uděluje Cenu AFO za přínos popularizaci vědy vybrané české či zahraniční osobnosti. Letos toto ocenění čeká změna. AFO totiž poprvé ve své historii ocení britskou BBC, za její sérii Horizon, a renomovanou Americkou asociaci pro matematiku.

AFO začne v úterý 16. a potrvá do neděle 21. dubna.

PROGRAMOVÉ BLOKY AFO48

Krása čísel | Pseudověda | Třetí gender | Fenomén: Videohry | Politika, pravda a globální oteplování | Dějiny jídla | Otázka sebevraždy

AFO
academia film olomouc

Architekt Pospíšil a stavba roku

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Ústav molekulární a translační medicíny se v kategorii staveb občanské vybavenosti a úprav veřejných prostor stal stavbou roku 2012 v Olomouckém kraji. Je dílem architekta Miroslava Pospíšila a jeho kolegů z Ateliéru-r.

„Ocenění pro nás znamená minimálně to, že jsme něco udělali dobře. Ale není to jen naše zásluha, taková stavba je vždy výsledkem součinnosti všech, kdo se na ní podílejí. Počínaje investorem a dodavatelem stavby konče. My do toho dáváme myšlenku

a snažíme se veškeré věci koordinovat,“ řekl Pospíšil.

Architekt a jeho kolegové museli vycházet ze specifických potřeb centra vědy a výzkumu. Odborníci se v něm věnují zejména výzkumu nádorových a infekčních onemocnění i vývoji nových diagnostických postupů a léků.

„Tvůrili jsme jakousi obálku pro tento typ činnosti. To, jak je dům dimenzován, orientován a tvarován, vyplynulo z orientace a členitosti pozemku,“ uvedl architekt. Kvůli svému

tvaru si dům mezi jeho kolegy vysloužil pracovní název Rohlík.

Miroslav Pospíšil s univerzitou spolupracoval již několikrát. Je autorem dostavby pedagogické fakulty a v minulosti zpracoval studii nových Teoretických ústavů lékařské fakulty.

Olomoucký kraj vyhlašoval stavbu roku v pěti kategoriích a vybíral ze 47 přihlášených staveb. Porota hodnotila mimo jiné architektonické vyznění, celkový přínos, prostorové a funkční řešení či začlenění do prostředí. (srd)

Univerzita inspirací jarní Flory

Jarní etapa mezinárodní zahradnické výstavy a veletrhu Flora Olomouc se letos inspirovala 440. výročí nejstarší moravské univerzity. Květinová přehlídka ponese název Vivat Academia. „Je to krásným uznáním významu univerzity pro Olomouc i pro široké publikum České republiky,“ reagoval prorektor Ladislav Daniel.

Jubileem se inspirovala i jarní floristická soutěž. „Přední čeští a moravští floristé budou soutěžit v aranžování kytic pro rektora a zdobení aul,“ uvedla mluvčí výstaviště Zuzana Studená. Chybět nebudou ani artefakty jednotlivých fakult zakomponované v květinových instalacích.

Univerzita připraví pro návštěvníky květinové výstavy bohatý program. V pavilonu B představí na velkoplošných panelech všechny své fakulty a nejnovější klip o studentské hanácké metropoli.

Zábavný program mají na starosti studenti. Na třinácti stáncích ve Smetanových sadech budou workshopy o pohybových aktivitách, geografii, anatomii či dramaterapii. Experimentem pro zahrádkáře bude měření pH půdy, které je jedním z nejdůležitějších faktorů úspěšného pěstování rostlin.

O hudební zpestření se postará smíšený komorní sbor Ateneo či Dětská opera Olomouc, v kavárně Fontána bude hrát Musica Variata.

Návštěvníkům výstavy se otevrou i sbírkové skleníky s exotickou květenou a sousedící botanická zahrada Univerzity Palackého. Jejich oči potěší velká „holandská“ expozice s pěti tisíci narcisů, tulipánů, hyacintů a modřenců.

Jarní Flora Olomouc se koná od čtvrtka do neděle 25.–28. dubna. (lsk)

Foto: EVA BRACHTLOVÁ

14. Vejdovského olomoucký vědecký den

V sobotu 23. března 2013 se v prostorách PF UP uskutečnil 14. Vejdovského olomoucký vědecký den, který každoročně pořádá Oční klinika LF UP v Olomouci a Fakultní nemocnice Olomouc (FNOL) pod záštitou České oftalmologické společnosti a České vitreoretinální společnosti. Symposiium je koncipováno monotematicky. Zabývá se vitreoretinální problematikou (onemocněními sklivce a sítnice). Nosná témata jsou stanovena vždy tři roky dopředu.

Významného setkání předních českých vitreoretinálních specialistů i ostatních oftalmologů se letos zúčastnilo 365 lékařů z celé České republiky i ze Slovenska. Během konference, která byla rozdělena do čtyř tematických bloků, zaznělo celkem 32 odborných sdělení. U čtyř z nich byli autory pracovníci Oční kliniky LF UP a FNOL.

První dva bloky se zabývaly věkem podmíněnou makulární degenerací (VPMD), onemocněním žluté skvrny, které je na prvním místě praktické slepoty v rozvinutých zemích v populaci nad 65 let. Zástupci vitreoretinálních center prezentovali data získaná z unikátního celorepublikového registru (AMADEUS) pacientů léčených pro vlhkou formu VPMD (otok centra sítnice způsobený novotvořenými nekalitními cévami). V posledních letech se terapeutické možnosti vlhké formy VPMD značně zlepšili. Aktuálně je nejběžnější léčbou opakovaná injekce léčebné látky přímo do sklivce, čímž jsme schopni u mnohých pacientů stabilizovat zrakové funkce, u některých je dokonce i zlepšit. Existuje však stále skupina pacientů, u nichž je tato velmi nákladná léčba (zpravidla více než 100 000 Kč ročně na léčbu jednoho oka) neúčinná a jsou nutné další studie

14. Vejdovského olomoucký vědecký den. Třetí zleva: doc. Jiří Řehák (přednosta Oční kliniky LF UP a FNOL), uprostřed (držící plakát): doc. Šárka Pitrová (předsedkyně České oftalmologické společnosti, Privátní oční klinika JL, Praha) a dále vedle ní směrem doprava: doc. Matúš Rehák (Oční klinika LF UP a FNOL, Oční klinika a poliklinika Univerzity v Lipsku), Martin Šín (Oční klinika LF UP a FNOL) a prim. Jan Ernest (prezident České vitreoretinální společnosti, Oční klinika 1. LF UK a Ústřední vojenské nemocnice, Praha). Foto: VILÉM GROHMANN

pro zlepšení jejich šance na záchranu centrálního vidění.

Třetí blok byl věnován problematice makulární díry (otvor ve žluté skvrně). Po úvodním souborném referátu zástupci všech nejvýznamnějších vitreoretinálních center prezentovali anatomické (úspěšnost uzavření makulární díry) a funkční (zlepšení centrální zrakové ostrosti) výsledky operace makulární díry.

Tématem čtvrtého bloku bylo zejména vitreoretinální rozhraní (místo styku sklivce a sítnice). Změny sklivce způsobené jeho stárnutím podmiňují množství různých onemocnění sklivce a sítnice, jejichž nejčastější léčbou je operace (odstranění sklivce a ošetření postižené sítnice).

Cenu za nejlepší přednášku v roce 2012 udělovanou Českou vitreoretinální společností autorům do 35 let převzal Martin Šín (Oční klinika LF UP a FNOL). Druhé místo obsadil doc. Matúš Rehák (Oční klinika LF UP a FNOL, Oční klinika a poliklinika Univerzity v Lipsku) a třetí skončila Markéta Sobotová (Oční klinika LF UK v Plzni a FN Plzeň).

14. Vejdovského olomoucký vědecký den byl stejně jako předchozí ročníky příležitostí k výměně zkušeností a přínosem v našem profesním životě.

Náš velký dík patří Konferenčnímu servisu UP za příkladnou organizaci symposia.

Petr Mlčák, Oční klinika LF UP a FNOL

K nedožitým 90. narozeninám profesora MUDr. RNDr. Ph.Mr. Zdeňka Krejčího, CSc.

Pan profesor Krejčí (*25. 3. 1923), dlouholetý přednosta Ústavu hygieny a epidemiologie na Lékařské fakultě UP v Olomouci, byl pro mě velký vzor. Po dobu svého studia na LF jsem měla možnost pracovat u něho na ústavu jako pomocná vědecká síla a vždy jsem obdivovala jeho velké pracovní nasazení, jeho ochotu mě vždy vyslechnout, otřít i slzičky, když se tak úplně nedařilo, a dát inspiraci do další práce. I když jsem věděla, že chci dělat klinickou medicínu, práce v laboratoři mně dala mnoho teoretických znalostí, pokory a chuti k experimentu a také epidemiologický pohled na problematiku prevence kardiovaskulárních nemocí, kterým se nyní věnuji.

Škoda, že pan profesor umřel tak brzy, odešel náhle ve věku 69 let.

Pan profesor Krejčí se narodil na Hané v učitelské rodině. Je obdivuhodné a v současné době asi už ne-

možné, že vystudoval tři fakulty – farmaceutickou, přírodovědeckou a lékařskou. V roce 1950 nastoupil na Hygienickém a mikrobiologickém ústavu Lékařské fakulty UP v Olomouci, kde pod vedením polyhistora profesora Kabelíka se rozvíjel jeho vědecký, organizační i lidský potenciál. V roce 1961 dosáhl titulu kandidát lékařských věd, v roce 1962 byl habilitován a v roce 1969 byl ustanoven profesorem hygieny.

Po odchodu profesora Kabelíka v roce 1963 vedl Ústav hygieny a epidemiologie.

Mezi jeho vědecké zájmy patřil hlavně výzkum obsahových látek z konopí, kde spolu s profesorem Šantavým zaznamenali několik světových priorit. V jeho práci pak pokračoval i docent Lumír Hanuš, který jako jeho žák má také několik světových objevů. V rámci studia omamných lá-

tek působil jako konzultant pro otázky narkotických látek při oddělení narkotik v Ženevě, byl i odborný poradce pro narkotika ČSSR.

Neméně ceněná je jeho práce v Červeném kříži, kdy doma i v zahraničí působil jako vedoucí mnoha výborů (například Poradní výbor pro mládež při Lize Červeného kříže v Ženevě).

Pan profesor se rád věnoval studentům, byl spoluautorem celostátní učebnice hygieny a jak na něho vzpomíná docent Hanuš, byl zastáncem teorie, že z každé zkoušky si má student něco nového odnést... V tom by nám – současným examinatorům – měl být příkladem.

Doc. MUDr. Eliška Sovová Ph.D., MBA

Ze setkání učitelů přírodovědných oborů

Dne 3. dubna 2013 byla na Přírodovědecké fakultě UP uspořádána vědecká konference s mezinárodní účastí „Profesní příprava učitelů přírodovědných oborů“. Tato konference byla jedním z hlavních závěrečných výstupů projektu OPVK 2.2 Vysokoškolské vzdělávání s názvem **Profesní příprava učitelů přírodovědných oborů pro uplatnění v konkurenčním prostředí**. Projekt, realizovaný v období 10/2010 – 9/2013, byl zaměřen na zkvalitnění profesní přípravy učitelů přírodovědných oborů v souladu s rostoucími potřebami současného konkurenčního prostředí na trhu pracovních sil, kde je stále větší důraz kladen na flexibilitu, adaptabilitu, tvořivost a iniciativu pracovníků. Jedním z hlavních záměrů projektu vedoucích k tomuto zkvalitnění bylo vytvoření inovovaných studijních plánů pro učitelské studium na Přírodovědecké fakultě UP. V rámci projektu byly vytvořeny nové syllaby některých vybraných předmětů a pro výuku zejména těchto předmětů byly zpracovány studijní opory. Dalšími klíčovými aktivitami projektu bylo vytvoření systému fakultních škol ve spádové oblasti Píř UP, zejména za účelem realizace nové potažené studentyškých pedagogických praxí a péče o potenciální uchazeče o studium učitelských oborů na Píř UP. V rámci projektu byla rovněž realizována řada popularizačních a vzdělávacích aktivit pro akademické pracovníky a studenty.

Konference, které se zúčastnilo více než padesát účastníků ze tří zemí, byla příležitostí pro prezentaci výsledků projektu a vystoupení účastníků, ale také setkáním odborníků z praxe, akademických pracovníků a studentů. Účastníci měli možnost vyslechnout řadu zajímavých příspěvků a navázat nové pracovní kontakty s kolegy z oboru. Sborník materiálů z konference a další materiály vytvořené v rámci projektu jsou dostupné na webové stránce <http://www.kag.upol.cz/ucitpri/>.

Věříme, že tato akce byla pro všechny zúčastněné užitečná a podnětná pro jejich další práci.

Doc. RNDr. Petr Emanovský, Ph.D.
Katedra algebry a geometrie, Píř UP Olomouc

Upozornění

Oddělení pro studium Rektorátu Univerzity Palackého v Olomouci upozorňuje studenty Univerzity Palackého v Olomouci na povinnost stanovenou čl. 22 odst. 7 Statutu Univerzity Palackého v Olomouci. Pokud student v návaznosti na svoji osobní situaci tvrdí v žádosti o přezkoumání rozhodnutí o stanovení poplatku spojeného se studiem určité okolnosti, je povinen v souladu s výše uvedeným článkem Statutu Univerzity Palackého v Olomouci tyto okolnosti doložit spolu se svojí písemnou žádostí. Nedoložené okolnosti nemohou být zohledněny.

Mgr. František Komoň
právník Oddělení pro studium

Světový den sociální práce na pedagogické fakultě

Světový den sociální práce připadl v tomto roce na úterý 19. 3. 2013. Tento významný den vyhláší Mezinárodní federace sociálních pracovníků (The International Federation of Social Workers). Jedná se o organizaci, která mimo jiné, usiluje o společenskou spravedlnost. Na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci se konalo dne 20. 3. 2013 setkání studentů oboru Pedagogika – sociální práce a zástupců odborných partnerských zařízení k příležitosti Světového dne sociální práce.

Toto obohacující setkání proběhlo především díky proděkanovi pro studijní záležitosti a praxe Mgr. Pavlu Neumeisterovi, Ph.D. Na neformální diskusi přijal pozvání předseda Akademického senátu Pedagogické fakulty PhDr. PaedDr. Václav Klapal, Ph.D., jehož příspěvků do diskuze si velmi vážíme. Významnou osobou, organizátorkou a moderátorkou byla Mgr. Dagmar Pitnerová, Ph.D., která celé setkání za pomoci studentů uskutečnila.

Na setkání přijala pozvání vedoucí Center denních služeb, která spadají pod Sociální služby pro seniory Olomouc, p. o. Mgr. Olga Wittková, DiS. Dalšími významnými hosty byly zástupkyně Centra sociálních služeb v Prostějově sociální pracovníce Bc. Soňa Provazová a vrchní sestra Eva

Richterová. Diskuzi také obohatil ředitel Penzionu pro důchodce Loštice, p. o. Mgr. Bc. Ondřej B. Jurečka. Odborného setkání se zúčastnily studentky druhého a prvního ročníku navazujícího magisterského studia a třetího ročníku bakalářského studijního programu oboru Pedagogika – sociální práce. Neformální setkání začalo na velmi diskutované téma transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb. Jedná se především o zařízení sloužící seniorům pro jejich důstojný život a klidné umírání. Transformace vyvolala další otázky ohledně kvality života seniorů, kdy zástupci jednotlivých organizací i studenti konstatovali, že kvalita života je věcí velmi individuální, a tak není možné učinit nějaký závěr. Diskutující se dotkli problematiky dobrovolníků v zařízeních pro seniory. Vedoucí zdravotnického personálu jednoznačně potvrdila, že nemohou suplovat roli rodiny v životě seniora. Významnou část celého setkání tvořila rozprava nad financováním jednotlivých služeb a poskytováním fakultativních úkonů pro uživatele.

První setkání studentů se zástupci odborných partnerských organizací založilo tradici předávání praktických dovedností studentům, pro které byla diskuze velmi přínosná.

Bc. Lucie Blašíková, členka AS Pdf UP

5. MEZINÁRODNÍ FESTIVAL SOUDOBÉ HUDBY

MUSIC OLOMOUC 2013

22–30/4

www.musicolomouc.cz

1673–2013
440. VÝROČÍ
UNIVERZITY
PALACKÉHO
V OLOMOUCI

ATELIÉR '90 PRAHA
Pondělí 22. 4. 2013 / 19.00
Umělecké centrum UP, Kaple Božího Těla

DAN BÁRTA & ROBERT BALZAR TRIO
Úterý 23. 4. 2013 / 19.00
Právnická fakulta UP, Aula

STAMICOVO KVARTETO HRAJE GUBAJDULINU
Středa 24. 4. 2013 / 19.00
Umělecké centrum UP, Kaple Božího Těla

MORAVSKÁ FILHARMONIE, PETR VRONSKÝ & SÓLISTÉ
Čtvrtek 25. 4. 2013 / 19.00
Reduta
Zouhar, Čotek, Keprt, Vičar

TROMBON SÓLO & TUBA SÓLO
Neděle 28. 4. 2013 / 19.00
JESENÍK, Lázeňský dům Priesnitz, Zrcadlový sál
Pondělí 29. 4. 2013 / 19.00
Umělecké centrum UP, Kaple Božího Těla

PIERROT LUNAIRE & MLADÍ ČEŠTÍ AUTOŘI
Úterý 30. 4. 2013 / 19.00
Umělecké centrum UP, Kaple Božího Těla

PŘEDNÁŠKY O SOUDOBÉ HUDBĚ
Úterý 23. a 30. 4. 2013 / 13.15
Umělecké centrum UP, Posluchárna R. Smetany

BESEDY SE SKLADATELI A INTERPRETY
v den a v místě konání koncertů / 17.00

Na koncert Moravské filharmonie konaný 25. 4. 2013 u příležitosti 440. výročí Univerzity Palackého v Olomouci mají studenti, pedagogové a zaměstnanci Univerzity Palackého vstup zdarma.

ŽURNÁL Univerzity Palackého

Vychází každé druhé pondělí | Registrace: MK ČR E 12524, ISSN 1804-6754
Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc | IČ: 61989592
Předseda redakční rady: Michal Malacka | Vedoucí redakce: Pavel Konečný
Redakce: Biskupské nám. 1, Olomouc | Telefon 585 631 155 | E-mail: zurnal@upol.cz
Tisk: Tiskárna Budík Grafika, s. r. o. | Náklad 2 000 ks
VYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIRU

POTKÁME SE U MODRÉHO KONTEJNERU

Obhájci mistrovského titulu: Chceme hattrick!

MARTIN VIŠŇA

Hokejisté Univerzity Palackého na jubilejním desátém akademickém mistrovství České republiky ve Slaném obhájili loňský titul, když ve finálovém zápase porazili pardubický výběr 3:2. Vítězství zajistil těsně před koncem základní hrací doby student práv Daniel Matušenko.

„Už ani nevím, na co jsem myslel, na ledě se mi honí hlavou spousta věcí. Nejspíš na to, že musíme dát gól, protože v prodloužení nebo na nájezdy se může stát cokoliv,“ vzpomíná na napínavé chvíle před šťastnou střelou Matušenko.

Bez prohry

Finálové utkání mezi olomouckým mužstvem a týmem Univerzity Pardubice šlo k remíze v základní části. „Obě mužstva hrála dobrý hokej, troufnu si říct, že jsme měli herní převahu. Vždy se nám povedlo odskočit, ale soupeř výborně zvládal přesilové hry, ve kterých nám vstřelil ty dvě branky,“ popsal útočník vývoj zápasu, který krátce před závěrem rozhodl ve prospěch Olomouckých.

„Věřil jsem tomu od začátku kvalifikace, že můžeme titul obhájit. Měli jsme kvalitní tým, a hlavně

Střelec zlaté branky Daniel Matušenko (vpravo) a odborný asistent z katedry sportu, garant a trenér univerzitního ledního hokeje Karel Hůlka. Foto: MARTIN VIŠŇA

dobrou partu. Během základní části jsme se sehráli v pětkách a ve vyřazovacích bojích šel náš výkon jenom nahoru. Kdybych to měl stručně shrnout, měli jsme pomalejší rozjezd, ale o to přesvědčivější zakončení,“ komentoval Matušenko průběh celé soutěže.

Olomoučtí hokejisté prošli turnajem bez jediné prohry. V kvalifikační skupině jednou zvítězili a třikrát remizovali, zaváhání přišlo ve čtvrtfinále s Fakultou tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, nepříznivý stav ale nakonec otočili. V semifinále pak smetli výběr brněnského

Vysokého učení technického v poměru 5:2.

Druzí s dvěma tituly

Hokejové družstvo Univerzity Palackého dokázalo to, co před nimi v historii akademických hokejových šampionátů pouze tým zmíněné pražské

SOUPISKA UP OLOMOUC

Jakub Ferenc, Marek Kunderátek, Petr Vaněk, Jiří Sklenář, Jan Šebesta, Martin Kvapil, Viktor Coufal, Martin Novotný, Lubomír Murín, Daniel Matušenko, Pavel Musil, Patrik Dostál, Jakub Koziol, Tomáš Smetana, Jakub Lehečka, Pavel Moravík.
Trenér: Karel Hůlka

tělovýchovné fakulty – dvakrát po sobě získat mistrovský titul.

„Byli jsme týmem bez výrazných hvězd, který táhl za jeden provaz, to vidím jako hlavní faktor úspěchu. Vzhledem k tomu, že letos nikdo z hráčů nekončí studium, očekávám pro příští rok minimálně stejně silnou sestavu jako letos. Naším cílem je získat zlaté hattricku. Pak nás čeká generační obměna,“ nastínil budoucnost olomouckého akademického hokeje trenér a manažer mužstva Karel Hůlka z katedry sportu fakulty tělesné kultury.

Tým v současnosti tvoří odchovanci olomouckého a přerovského mládežnického hokeje, kteří hrají první a druhou ligu v týmech Olomouce, Šumperka, Přerova a Valašského Meziříčí. Střelec vítězného gólu na šampionátu ve Slaném Daniel Matušenko obléká dres druholigového HC Zubr Přerov s číslem 77.

Podnikavá hlava pomohla rozjet výrobu sirupů

Jen pár půllitrů sirupů provoněných meduňkou, mátou, šalvějí či jinými bylinkami měli zhruba před rokem na svém kontě manželé Kamila a Patrik Bátkovi, když se dozvěděli o soutěži o nejlepší podnikatelský záměr Podnikavá hlava pořádané Vědeckotechnickým parkem.

Soutěž vzali Bátkovi jako výzvu a ke svému překvapení v ní vyhráli. Dnes vyrábějí desítky litrů měsíčně a čekají na kolaudaci výroby. Velkou pomoc jim poskytli právě odborníci z Vědeckotechnického parku.

„Informace o Podnikavé hlavě k nám přišla přesně v pravou chvíli. V rodině jsme měli naše sirupy vyzkoušené a věděli jsme, že velmi chutnají. Podmínkou soutěže bylo vytvořit podnikatelský záměr, do něž jsme se pustili. Já chtěla soutěž jen zkusit, na velký úspěch jsem nemyslela. Ale manžel byl nadšený a věřil, že se dostaneme alespoň mezi deset nejlepších,“ uvedla Bátková.

Vítězství pak bylo pro začínající podnikatele příjemným překvapením. „Následovala směsice adrenalinu, nadšení a euforie. Už kvůli

tomu stojí za to se do soutěže přihlásit. Pak jsme začali zvažovat co dál. S tím nám pomáhal profesionální tým z Vědeckotechnického parku. Poradili nám, jak se odrazit,“ uvedla Bátková, podle níž při rozjezdu podnikání pomohla nejen finanční výhra ve výši 50 tisíc korun, ale i pronájem prostor či rady ohledně marketingu, úvěru či legislativy.

Na počátku byl sirup od tety

Celé podnikání spustil vlastně meduňkový sirup, který Kamila Bátková dostala od své tety k narozeninám. Ta jej připravila podle receptu z kuchařek svých předků. „Jednalo se vlastně o takový rodinný poklad. Sirup nám velmi chutnal. Začali jsme recept zkoušet a přidávali další druhy bylinek. Od té doby prošla receptura změnami, ubrali jsme například cukru, aby více vynikla chuť bylinek,“ uvedla žena, která se záměru od loňského listopadu věnuje již naplno. Pro přípravu sirupů si sami pěstují i suší bylinky, v nabídce nechybějí sirupy s příchutí šalvěje, máty, květu bezu černého, pampelišky či kopřivy. „Například kopřivou už máme

zaplevelenou celou zahradu,“ přiznala s úsměvem Bátková.

V podnikání se manželé rozhodli postupovat spíše po menších krocích. I tak se výroba již rozšířila a ještě letos by se měla spustit produkce v nových prostorách v centru Olomouce. „Start podnikání je náročný, začínáme od nuly. Člověk řeší řadu maličkostí, spousta času zabral třeba výběr láhve. Velmi nám ale pomohli ve Vědeckotechnickém parku. Kromě odborných rad je velmi důležitá i podpora a motivace,“ doplnila Bátková.

K sirupům přibudou i likéry a džemy

Již nyní ale mají podnikaví manželé další plány do budoucna. Vyrobili už první bylinné bio likéry, o něž je obrovský zájem, a chystají se i na výrobu ovocných džemů. Staví na domácích surovinách, výrobky neobsahují chemické příměsi. „Pocházím z jižní Moravy a vždy jsem kolem sebe viděla, že lidé pracují na zahrádkách, zpracovávají ovoce a zeleninu a blízko jsem vždy měla i k bylinkám. To mě zřejmě ovlivnilo. Navíc jsme s manželem velmi tvůrčí lidé a potřebujeme se realizovat, což v zaměstnání není vždy možné. Dříve či později bychom určitě podnikat začali,“ doplnila absolventka oboru Chemie potravin a biotechnologie na VUT v Brně. (srd)

KAMILA BÁTKOVÁ

Stala se i tvář letošního čtvrtého ročníku soutěže Podnikavá hlava. Zájemci se mohou hlásit do 18. dubna, účast není omezena věkem, vzděláním ani národností. Šanci uspět mají podnikatelé, kteří přemýšlejí o novém záměru, ale i lidé podnikáním dosud nedotčení. Včetně studentů.

Titanic je příliš moderní

Santa Maria, Bounty nebo pohádková Jolly Roger. V zasedací místnosti děkanátu fakulty tělesné kultury kotvily historické plachetnice. Vlastnoručně zhotovené modely zde vystavoval údržbář a pedel Petr Šebesta.

„Musíte si vybrat. Buď budete mít ženu, nebo budete stavět loď. S rodinou bych se tomu věnovat nemohl. Jedna loď je zhruba tisíc hodin práce a vyjde na pět až osm tisíc korun. Jen vteřinového lepidla je model od modelu mezi osmi sty a tisícem korunami,“ komentoval autor exponátů svého náročného, ve výsledku však přitažlivého koníčka. A také uklidňujícího.

„Poslední tři roky pracuji na lodích každý den. Modelaření mi přináší absolutní uklidnění, relax. Přes léto vyjždím také na kole do okolí, ale v zimě stavím pořád,“ uvedl Šebesta, který na fakultě tělesné kultury pracuje jako údržbář a při slavnostních aktech obléká modrý talár pro pedela.

K modelům plachetnic se prý dostal jen pro zpestření, původně hořel pro koráby vzdušné. „Jsem spíše pilot než námořník. Od malička stavím modely letadel, asi před deseti lety jsem začal také s loděmi. Přibývají totiž mnohem pomaleji než letadla, které mám hotové za čtrnáct dní,“ vysvětlil modelář změnu v zálibě. K té přispěl i jeho dědeček stolař, který vyráběl lodě jako dekorace.

V centru Šebestovy pozornosti jsou historické plachetnice, Titanic by nestavěl, protože je příliš moderní. „Baví mě na tom ty detaily, ozdoby, sochy, zjišťování, k čemu je jaké lano, pokud někde ve skutečnosti byla kladka, musí být i na modelu,“ přiblížil zapáleně.

Žádná z jím postavených lodí přitom nepochází z koupené stavebnice, vše si vyrábí sám. „Čerpám z dostupných informací na internetu, z fotek. Trup je z překližky, potažený dýhou, paluba z dřevěných lišt, něco se musí soustružit, na stejná okna nebo kanony si zhotovím formu, ze které díly odlévám, i plachty si šiju sám. A pořád se zdokonaluji, dříve jsem například lanové žebříky lepil, nyní je vážu tak, jak je to ve skutečnosti. Detaily jsou pro mě prostě výzva,“ dal Šebesta nahlédnout pod ruce.

Foto: MARTIN VIŠŇA

Právě neskutečné množství nejrozumnějších funkčních drobností, ale i velikost a zdobnost modelů uchvátila na fakultě tělesné kultury desítky lidí. „Ten zvon opravdu zvoní,“ podívovala se například jedna z návštěvnic výstavy při prohlížení modelu pohádkové pirátské lodi Jolly Roger, jejíž předloha stojí v Disneylandu.

„Obdivuji lidi, kteří mají pevnou vůli a dotahují věci do konce. Sám jsem jako malý modely skládal, ale nyní již dělám jen sport,“ hodnotil výstavu student rekreologie Zdeněk Kašpar, který si chtěl udělat průkaz k řízení lodi.

Na děkanátu byla k vidění dvánáctka plavidel a jeden rozpracovaný model, který bude hotový do příštího modelářského veletrhu ForModel. (vim)

Loňská vítězka Kamila Bátková se stala tvář letošního ročníku soutěže Podnikavá hlava. Foto: MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Stane se

■ středa 17. dubna (09:00)
Kurz pro akademiky **Závislost na tabáku – jak přestat kouřit nebo poradit druhým** se zaměří na problematiku této závislosti. Registrace na ppc@u4future.net. PřF, tř. Svobody 26, učebna B1.

■ čtvrtek 18. dubna (08:00)
Přednáška bývalého diplomata Jana Hebnara: Řízení znalostí v interkulturním prostředí se zaměřením na Čínu aneb **Jak podnikat v Číně?** Katedra asijských studií FF UP, velká učebna.

■ čtvrtek 18. dubna (12:30)
Textový seminář pro doktorandy **Krise naší doby jako projev vývoje lidského vědomí** zprostředkuje studentům hlubší porozumění pozadí současné globální situace. Registrace na ppc@u4future.net. PřF UP, tř. Svobody 26, SV-10.

■ čtvrtek 18. dubna (21:00)
4. noční sportovní turnaj mediků je tradiční sportovní událostí letního semestru. Přihláška týmů na nocniturnaj@seznam.cz. Sportovní hala UP.

■ pátek 19. dubna (9:30)
Přednáška JUDr. Evy Slavičkové **Zákoník práce 2013 a předpisy související**. PřF UP, Šlechtitelů 11, Olomouc-Holice, učebna SE-E1.

■ 22.–25. dubna
Dny lusofonní kultury v prostorách Katedry romanistiky FF UP.

■ 23.–24. dubna (08:00–15:00)
Prodejní výstavu anglických učebnic a monografií z biologie pořádá Knihovna PřF ve spolupráci s knihkupectvím Malé centrum. Knihovna biologických oborů, Šlechtitelů 11.

■ úterý 23. dubna (16:45)
Hostem Lubomíra Machaly v pokračování cyklu autorských čtení a besed **Ex libris** bude spoluzakladatel Divadla Sklep **David Vávra**. FF, Křížkovského 10, posluchárna č. 18.

■ středa 24. dubna (16:00)
Přednáškový večer Spolku lékařů v Olomouci na téma **Digestivní endoskopie – minulost, současnost a perspektivy**. Teoretické ústavy LF UP.

■ středa 24. dubna (19:00)
Filmový klub uvede film **Bonnie a Clyde**. Filmový sál UC UP.

■ 26.–27. dubna
Odborné sympozium, workshop a seminář **Dny molekulární patologie**. Regionální centrum Olomouc, Teoretické ústavy LF UP. (Isk)

Potlesk „Valného shromáždění“ OSN

New York. Politologové z filozofické fakulty na konci března reprezentovali Dánsko v OSN. Na nejstarší a nejprestižnější mezinárodní simulaci s názvem National Model United Nations. Získali potlesk za ocenění *Honorable Mention*. Na snímku část delegace: Jan Novosad, Kateřina Procházková a Ondřej Němčák. (caf)

Židková: Olomoučtí studenti byli vidět

Sedm studentů politologie se na konci března ve společné misi s 12 studenty Valdosta State University představilo v New Yorku jako diplomati Dánského království na simulaci jednání OSN s názvem National Model United Nations. A uspěli.

„Každopádně byli vidět. Tomu odpovídají i získaná ocenění, ačkoliv jsme jim museli zdůraznit, že se jedná o edukativní proces. Jednotlivé státy v OSN mezi sebou soupeřit nemohou,“ zhodnotila výpravu odborná asistentka Markéta Židková.

Olomoučtí studenti získali spolu s americkými kolegy *Honorable Mention*. Byli tedy mezi desítkou delegací citovanou v sále Generálního shromáždění při závěrečné ceremonii. „Je to třetí nejvyšší ocenění, jaké lze na simulaci získat, uděluje se pro celou delegaci,“ vysvětlila za účastníky Kateřina Procházková.

Studenti Univerzity Palackého ale uspěli i jako jednotlivci, když si ve dvou pozicích vysloužili nejvyšší ocenění. *Outstanding Position Paper* si domů odvezli Ivana Častulíková, Kristýna Maťátková a Jan Novosad.

„Je to za poziční stanovisko, které posílají ještě dříve, než jedou do New Yorku,“ objasnila Židková.

Simulace probíhá v hotelech v duchu plamenných projevů a strategických postupů od rána až do pozdního večera. Výsledkem práce studentů-diplomatů byly návrhy rezolucí a reporty, hlasování.

„Nejsilnější pocity ve všech zanechala závěrečná ceremonie v hlavním sídle OSN, v zasedací místnosti Valného shromáždění, kde všichni delegáti usedli do židlí, kde mají své obvyklé místo čelní představitelé států

světa – členové OSN a také pozorovatelé a kde dochází k rozhodnutím ovlivňujícím globální politiku,“ uvedla Boukbir Šupová.

Univerzita Palackého měla na National Model United Nations své zastoupení popáté a pokaždé se studenti vraceli s úspěchem. Letošní delegaci tvořili: Ivana Častulíková, Petra Boukbir Šupová, Juraj Kováč, Kristýna Maťátková, Ondřej Němčák, Jan Novosad a Kateřina Procházková ve spolupráci s Valdosta State University pod odborným vedením Markéty Židkové a Carol Glenové. (caf)

UNIVERSITAS PALASCAKIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palašáčka

Dvě budovy olomoucké filozofické fakulty čeká proměna za 95 milionů. Objekty na Křížkovského 12 a 14 se rekonstrukce dočkají díky dotaci z operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Hlavním důvodem realizace takřka dvouletého projektu je stav budov, který neodpovídá současným technickým a hygienickým standardům a neposkytuje tak prostor k dalšímu výzkumnému a vzdělávacímu rozvoji fakulty. (MfD, Právo, Deník 30. 3. – 8. 4.) **Budovatelský elán na UP neuvadá. České stavebnictví děkuje.** ■ Dallas Wiens, sedmadvacetiletý pacient Bohdana Pomahače, se oženil. Mladík si své ano s novomanželkou mohl říci díky úplné transplantaci obličeje, kterou mu před třemi lety provedl tým slavného českého chirurga v americkém Bostonu. (tn.cz | 4. 4.) **Mimořádných schopností svého absolventa si nemohla nevšimnout olomoucká alma mater. V červnu si na Hanou přijede pro čestný doktorát.** ■ Iniciativa „piráta“ Jakuba Michálka nutí české veřejné vysoké školy zveřejňovat platy svých nejvyšších představitelů. A tak se už ví, jak jsou na tom rektori v Praze, Brně i na UP v Olomouci. Plzeňská univerzita zveřejnila platy všech členů vedení. (Česká poze | 29. 3.) **V zemi, kde je vysoký plat a pozice důvodem k závislosti, nikoliv k respektu, to chce i kus odvahy. Ale kdo jiný by ji měl mít než akademici.** ■ Titul druhé vicemiss v soutěži Miss Academia získala studentka lékařské fakul-

ty v Olomouci Monika Šarajová. Dvaadvacetiletá dívka studuje čtvrtým rokem všeobecné lékařství. (České noviny, Kroměřížský deník | 11. 4.) **UP má své zastoupení také na zlatém stupínku. Vítězka ze zlínské univerzity nosí jméno Palacká.** ■ Přednášet studentům olomoucké právnické fakulty přijela vrchní státní zástupkyně Lenka Bradáčová. Řeč byla třeba o reformě státních zastupitelství, ale také o kauze expozlance Davida Ratha. „Justice by neměla být závislá na tom, která politická strana je právě u moci,“ nechala se slyšet. (Parlamentní listy | 4. 4.) **Trochu možná znervózňuje jen ten kondicionál. A i za něj díky.** ■ Soňu Šulákovou znají lidé z pořadu ČT Sama doma, který moderuje. Absolventku lékařské fakulty potkávají také maminky a tatínkové ve fakultní nemocnici v Olomouci. Stará se zde o komplikované porody, především pak nedonošené děti. Jak lze obě profese kombinovat a co cítí, když jí pod rukama umírá sotva narozený člověk? (OnaDnes | 8. 4.) **Odpověď najdete v rozsáhlém rozhovoru v „holčičí“ příloze. Doporučuji ale přečíst i „drsným chlapákům“.** ■ Svoji veřejné přístupnou zpovědnici mají od konce minulého týdne na internetu studenti UP. Na sociální síti Facebook anonymně zveřejňují svá přiznání o životě na kolejích, veselých příhodách, nebo dokonce podvodech při studiu. Zájem o stránku Přiznání UPOL, jejímž primárním cílem je dle autorů především pobavit, je obrovský. Za necelý týden existence má již více než šest tisíc fanoušků. (Aha, MfD | 10. 4.) **Se Žurnálem asi taková sranda není. Ale stálých příznivců má určitě více. Tak zas za týden...**

